

Actuele bomenjurisprudentie

mr. Jilles van Zinderen

- Advocaat bij MANZ Legal, Utrecht;
- Focus op bomen en wet;
- Schade, aansprakelijkheid, eigendom, burengeschillen, Wabo, Wet natuurbescherming;
- Webmaster Bomenrecht.nl;
- Twitter @bomenrecht

De Zutphense tak: ECLI:NL:RBGEL:2019:8

Rechtbank Gelderland, 4 januari 2019

16 juli 2015, 15:00 uur

Grote tak uit paardenkastanje in centrum
Zutphen

Meerdere zwaargewonden

De Zutphense tak: ECLI:NL:RBGEL:2019:8

BVC historie:

1. Juli 2008: Attentieboom
2. Augustus 2009: Attentieboom
3. September 2010: Goed
4. Januari 2012: Risicoboom
5. 24 februari 2015:
  - Matige conditie;
  - Stam met holte, inrotting en vruchtlichamen;
  - Zadelzwam;
  - Kastanjabloedingsziekte

Risicoboom.

Advies: nader onderzoek, stambreukrisico <3 maanden

De Zutphense tak: ECLI:NL:RBGEL:2019:8

- 24 februari 2015 Advies: nader onderzoek, stambreukrisico <3 maanden
- 26 mei 2015 mondelinge melding door derde slechte kwaliteit
- 26 mei 2015 VTA door gemeente, op kaplijst najaar 2015
- 16 juli 2015 breekt de tak uit.

Oorzaak: verzwakking in de **tak** door kastanjabloedingsziekte en oude holte aan de bovenzijde van de tak. Gebreken niet zichtbaar vanaf de grond

5 voorwaarden van de onrechtmatige daad.

- 1 Onrechtmatigheid in algemene zin;
- 2 Schuld/toerekenbaarheid aan de dader;
- 3 Schade;
- 4 Causaliteit;
- 5 Relativiteit.

1 Onrechtmatigheid in algemene zin

- Doen/handelen van de boomeigenaar?
- Nalaten: nalaten van voldoende zorg (Hof Arnhem 9 oktober 1991, VR 1993/10);

ZORGPLICHT

- Zorg is regulier onderhoud en controle;
- Na controle, eventueel actie;

2 Schuld/toerekenbaarheid

In hoeverre valt de onrechtmatige daad de eigenaar te verwijten? Vrijwel altijd.

3 Schade

Vermogensschade 6:96 BW

- Geleden verlies en gederfde winst;
- Red. kosten ter voorkoming of beperking van verdere schade;
- Red. kosten ter vaststelling van schade en aansprakelijkheid;
- Red. kosten ter voldoening buiten rechte.

Immateriële schade.

4 Causaal verband 6:98, 6:99 BW

- In hoeverre heeft de gedraging van A bijgedragen in het ontstaan van de schade van B?
- **Conditio sine qua non:** voorwaarde zonder welke het gevolg niet ingetreden zou zijn;

5 Relativiteit 6:163 BW

- Geen verplichting tot schadevergoeding bestaat, wanneer de geschonden norm niet strekt tot bescherming tegen schade zoals de benadeelde die heeft geleden.

Zorgplicht

Benadeelde moet aantonen dat boomeigenaar verwijtbaar onvoldoende zorg heeft besteed aan de tak/boom

- A. Algemene zorgplicht;
- B. Verhoogde zorgplicht;
- C. Onderzoeksplicht.

Algemene Zorgplicht

Voldoende zorg voor boom (of tak):

Rb Arnhem 21 december 2011,

ECLI:NL:RBARN:2011:BV1587

- Regulier onderhoud (snoeien, opkronen?);
- Regelmatige visuele controle op uitwendige gebreken;

Visuele controle

- Visueel, rondje om de boom;
- Inwendig onderzoek niet noodzakelijk
(Hof Arnhem, 8 oktober 1991, VR 1993/10)
- Ondergronds niet noodzakelijk (Rb Middelburg,
19 maart 2003, ECLI:NL:RBMID:2003:A03670)
- Door een deskundige (redelijk bekwaam);
- Systematisch, dus regelmatig (1x 1-3
jaar);
- Schriftelijk vastgelegd? Rb Utrecht, 9 januari 2008,
ECLI:NL:RBUTR:2008:BC1567.

De Zutphense tak: ECLI:NL:RBGEL:2019:8

Oorzaak: verzwakking in de **tak** door kastanjabloedingsziekte en oude holte aan de bovenzijde van de tak.

1: Onrechtmatig nalaten?   **✓**

2: Toerekenbaar?   **✓**

3: Schade?   **✓**

4: Causaal verband?

Rb: rov. 6:12 ... acht de rechtbank voldoende aannemelijk dat (eiseres) het haar overkomen letsel niet zou hebben opgelopen indien de gemeente Zutphen .... nader onderzoek ... had ingesteld.   **✓?**

5: Relativiteit   **✓**

- Gemeente aansprakelijk

De Zutphense tak: ECLI:NL:RBGEL:2019:8

4: Causaal verband?

In hoeverre heeft de gedraging van A (gemeente) bijgedragen in het ontstaan van de schade van B (slachtoffer)?

Gedraging: geen tijdig nader onderzoek

Wat was er gebeurd als nader onderzoek wel tijdig was uitgevoerd?

De ongewenste boom in Bosch en Duijn

ECLI:NL:RVS:2017:2197

Privaatrechtelijk

- Buur A, eigenaar >20 jaar oude beuk;
- Beuk staat op <50 cm van erfgrrens Buur B;
- Buur B vordert verwijdering op grond van 5:42 BW;
- Buur A wil de boom ook weg en doet geen beroep op verjaring;

Boom staat er onrechtmatig en vordering verwijdering toewijsbaar. Wel omgevingsvergunning vellen nodig

De ongewenste boom in Bosch en Duijn

ECLI:NL:RVS:2017:2197

Bestuursrechtelijk

- Buur B vraagt omgevingsvergunning vellen aan;
- Gemeente weigert de vergunning: gezond, beeldbepalend en belangen verzoeker wegen onvoldoende zwaar;
- A en B gaan in bezwaar;
- Bezwaar ongegrond verklaard;
- Rechter is het eens met gemeente;

De ongewenste boom in Bosch en Duijn

ECLI:NL:RVS:2017:2197

Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State:

- Bij weigering van vergunning op grond van belangenafweging wordt het vorderingsrecht (van buur B) gefrustreerd en kan de verplichting tot verwijdering van de boom (door buur A) niet worden nagekomen zonder overtreding van de Bomenverordening Zeist.
- artikel 5 van de Bomenverordening dient buiten toepassing dient te blijven.

3:14 BW, bevoegdheden krachtens het burgerlijk recht niet mogen worden uitgeoefend in strijd met geschreven of ongeschreven publiekrecht.

Let wel: geen vonnis. Ook bij 5:37 BW e.a.?

Deelschade bij bomen

ECLI:NL:HR:2017:3145

Deelschade bij bomen

ECLI:NL:HR:2017:3145

- NVTB heeft een rekenmodel voor boomschade;
- Onderdeel is “rekenmethode”, bedoeld om kort na beschadiging op abstracte wijze tot schadebedrag te komen;
- Eerst wordt boomwaarde bepaald met stichtingskosten;
- Geen vervanging vereist? Dan percentage verloren functioneel weefsel als percentage waarde als schade;

Deelschade bij bomen

ECLI:NL:HR:2017:3145

- Liander beschadigd wortels zomereik;
- Schade conform rekenmodel: €5.000,-
- Van kanton naar gerechtshof: rekenmodel akkoord.
Investering eigenaar heeft doel deels gemist en goed om schade snel en efficiënt af te kunnen wikkelen. Goede en kwade kansen;

Deelschade bij bomen

ECLI:NL:HR:2017:3145

HR:

- Wel vergoeding voor directe kosten (ondersteuning en herstelbevordering);
- Maar stichtingskosten bepalen niet de waarde van een boom
- En toekomst boom mede door zelfherstel te onzeker om nu al tot vergoeding over te gaan. Helemaal nu onzeker is wat de toekomst was geweest zonder beschadiging.

Casus: vergeten plakoksels

Aansprakelijk voor Plakoksel?

Tak van 12 meter, 22 cm diameter breekt op 28 mei 2000 uit tijdens zwaarste storm in 140 jaar. Valt op auto en de bijrijder raakt 100% arbeidsongeschikt.

Bijrijder stelt eigenaar (Provincie Gelderland) aansprakelijk voor schade.

De uitgebroken tak was “behept “ met een plakoksel

Algemeen: je draagt je eigen schade tenzij...

Rechtbank Arnhem

4 november 2009, ECLI:NL:RBARN:2009:BK3988

- Slachtoffer: eigenaar heeft zorgplicht geschonden. Geen goede controle en onderhoud: Boom had zichtbare plakoksel. Tak had voorzien moeten worden van kroonanker of preventief verwijderd moeten worden. Kosten daarvan wegen niet op tegen risico ernstige schade;
- Provincie ontkent en betwist

Rechtbank Arnhem

4 november 2009, ECLI:NL:RBARN:2009:BK3988

Rb: Door Provincie in acht te nemen zorgvuldigheidsnorm strekt tot bescherming tegen al te gevaarlijke situaties, waaruit schade aan personen kan voortvloeien

Kelderluik:

- hoe waarschijnlijk is kans uitscheuren plakoksel?
- Hoe groot is dan kans op ongeluk?
- Wat is de ernst van gevolgen van zo' n ongeluk?
- Hoe bezwaarlijk zijn veiligheidsmaatregelen?

Oftewel: Provincie hoeft niet ten koste van alles alle schade te voorkomen

Rechtbank Arnhem

4 november 2009, ECLI:NL:RBARN:2009:BK3988

Rb: bomen brengen risico's met zich mee. Ook gezonde bomen en takken kunnen omvallen of uitbreken, helemaal bij (zware) storm.

Mensen kunnen dan letsel oplopen zonder dat de verantwoordelijke voor de boom aansprakelijk is.

Plakksel maakt risico groter maar niet alle plakksels breken uit en niet alle gezonde takken blijven zitten.

In casu, 30 jaar oude plakksel, al 20 jaar kans op uitbreken, drie eerdere stormen overleefd. Vierde keer vol in blad

Kans op uitbreken vergeten plakksel gering groter dan gezonde tak

Alle vergeten plakksels verankeren of verwijderen kost kapitalen of gaat ten koste van heel veel bomen en die zijn belangrijk voor kwaliteit leefomgeving en natuurbehoud

Niet verankeren of verwijderen van deze plakksel was niet onzorgvuldig. Ongelukkige samenloop van omstandigheden. Vordering afgewezen.

Hoger beroep Hof Arnhem

- Provincie heeft zorgplicht om risico te beperken dat een boom, door combinatie storm en gebrek op auto op weg valt
- Alle maatregelen treffen die van zorgvuldig handelend eigenaar mochten worden verlangd
- Dat een mogelijke maatregel achterwege is gelaten maakt de Provincie niet meteen aansprakelijk
- Kelderluik criteria

Hoger beroep Hof Arnhem

Hof: Kans op uitbreken plakoksel weliswaar groter maar niet zoveel dat bij iedere plakoksel maatregelen genomen moeten worden

Verankering voor alle plakoksels is niet gebruikelijk en kostbaar en geeft geen garantie.

Verwijderen is disproportioneel

Dat tak bij storm waarschijnlijk zou uitscheuren kan niet worden geconcludeerd

Vordering afgewezen

Advocaat-generaal bij de Hoge Raad

31 mei 2013, ECLI:NL:PHR:2013:19

- Het komt aan op de Kelderluik criteria;
- Voorzichtig zijn met het aannemen van aansprakelijkheid bij laten bestaan van kleine kansen op schade;
- Slachtofferbescherming is een groot goed, maar let op gevolgen aansprakelijkheid;
- Wellicht hadden de plakoksel in jeugdfase verwijderd moeten worden;
- Er worden geen voorzorgsmaatregelen verwacht voor dergelijke uitzonderlijke storm;
- Advies: cassatieberoep verwerpen

Hoge Raad

12 juli 2013, ECLI:NL:HR:2013:102

Hoge Raad

12 juli 2013, ECLI:NL:HR:2013:102

De in het middel aangevoerde klachten kunnen niet tot cassatie leiden. Geen nadere motivering nodig gelet op artikel 81 Rv

Jilles van Zinderen

www.manzlegal.nl

www.bomenrecht.nl

jilles.vanzinderen@manzlegal.nl

LinkedIn: <http://nl.linkedin.com/in/vanzinderen>

Twitter: [@bomenrecht](https://twitter.com/bomenrecht)